

2024

**REPTE LITERARI
SANT JORDI URÀNIC**

CENTRE CÍVIC VIL·LA URÀNIA

**Ajuntament de
Barcelona**

**Districte de
Sarrià - Sant Gervasi**

Un Sant Jordi més des de la Vil·la Urània hem tornat a organitzar un repte literari d'allò més astronòmic!

Com que aquest abril ens ha visitat el cometa 12P/Pons-Brooks, descobert a finals del 1800 i que s'apropa a la terra cada 70 anys, enguany el tema de l'edició ha versat sobre els cometes.

Gràcies a tothom que hi ha participat!

bona lectura!

**Ajuntament de
Barcelona**

**Districte de
Sarrià - Sant Gervasi**

Xavier Valles, amb ‘#VisitantEstelar’	pàg. 3
Maria Nadal Mir, amb ‘S’apropa un cometa’	pàg. 5
Carles Puig Pla, amb ‘Pas pel periheli’	pàg. 6
Cristina Colson, amb ‘P-12: Pons-Brooks’	pàg. 8
Anna Marsá, amb ‘Lamor tot ho canvia’	pàg. 9
Graciela del Palacio, amb ‘Elíptica’	pàg. 10
Xeni Rodríguez Laborda, amb ‘El viaje de Talyta’	pàg. 11
Joan Gascón, amb ‘El diable melancòlic’	pàg. 12
Josefina Jou Gelabert, amb ‘El cometa utòpic’	pàg. 14
Pere E., amb ‘I si els hi dono un ensurt?’	pàg. 16
Mariángeles Prat, amb ‘El cometa’	pàg. 17
Maria Eugenia Vivas Tover, amb ‘Clase de Astronomía’	pàg. 18
Mercè Sau, amb ‘Ara vinc!’	pàg. 20
Sara Laborda Cotarelo, amb ‘Algodón y Ventolín’	pàg. 21
Rafa Chinarro, amb ‘70 años’	pàg. 23
Ramon González Reverter, amb ‘Les mil i una nits siderals’	pàg. 24

Xavier Valles

Pip,pip, piiip..

-Bon dia, és mig matí del 23 d'abril de 2024, avui és Sant Jordi i això és Ràdio Vil·la Urània. Avui és un dia molt especial, no només perquè es regalen roses i llibres sinó perquè avui sabrem més coses sobre el cometa DUN-A20 que va arribar al nostre planeta fa 45 dies i manté expectant no només la comunitat científica sinó bona part del planeta. El fenomen ha despertat un gran interès a escala mundial i també a les xarxes sent el hashtag #VisitantEstelar trending tòpic mundial diverses vegades des del seu descobriment. Necessitem respostes i avui les tindrem! D'on prové? Hi ha vida més enllà de la terra?

Ja tornem a ser aquí, ara us explicarem la nota de premsa conjunta que acaben d'emetre les principals organitzacions i agències espacials com la NASA i l'ESA (Agència Espacial Europea). Us deixem amb la Jordina, divulgadora experta en astronomia, que en farà una primera valoració. Jordina, felicitats per partida doble, avui és el teu dia i suposo que també contenta pel que suposa aquest comunicat per tot el món científic.

-Bon dia, sense cap dubte, és un gran dia. Quan vam fer el taller d'observació del cometa aquí al centre cívic Vil·la Urània ja vam explicar que fets així eren molt excepcionals en el món de l'astronomia. Després de la nota de premsa podem afirmar diverses coses que fa uns dies ens haguessin semblat ciència ficció. Comencem:

El cometa prové d'una galàxia no coneguda a més de 2,5 milions d'anys llum. Molt possiblement Andròmeda que es troba tocant a la nostra, la Via Làctia. Hauria entrat al sistema solar atret per la força gravitatòria del sol. Després de sortejar centenars d'asteroides, cometes més petits i estrelles, i quasi com un miracle, hauria sobreviscut i s'hauria dirigit rumb a la terra passant a prop del planeta Júpiter i Mart. I saludant el sol a 10 milions de kilòmetres de distància tot escalfant-se prou per ensenyar-nos la brillant cua de gas i pols que hem pogut veure a ull nu des de la terra i tant ens ha fascinat a tots. De la seva anàlisi química podem determinar que conté el seu interior el típic gel dels cometes i seria aquí en el seu nucli on s'haurien trobat conservats elements no coneguts per la ciència així com una estructura microscòpica creada per una civilització intel·ligent molt més evolucionada que la nostra. Per tant, sí, podem afirmar amb rotunditat que més enllà del que coneixem hi ha algú capaç de crear i que també hi ha moltíssimes preguntes que s'hauran de respondre a partir d'ara.

(Continua a la pàgina següent...)

Xavier Valles

-Gràcies, Jordina, sobre la idea que podia haver-hi algun tipus de missatge dins del cometa que en sabem?

-No sembla que cap civilització hagi intentat posar-se en contacte amb nosaltres, i el fet que arribés fins aquí ha estat només fruit de l'atzar. Això obre una altra hipòtesi i és que puguin ser fragments d'alguna explosió que va succeir fa milions d'anys i que en aquests moments no hi hagi cap civilització intel·ligent a l'altra banda sinó que va poder existir quan encara ni tan sols hi havia els primers Homo sapiens a la terra.

-Apassionant. Continuarem atents a l'altra resta del cometa que impactarà a la lluna en els pròxims dies i que podria ser la peça del trencaclosques que ens falta. Estem sols a l'univers? Molt aviat ho sabrem, però no serà avui. Felicitats Sant Jordi a tothom!

S'apropa un cometa

5

Maria Nadal Mir

-Terrícoles, soc el cometa que fa 70 anys em vaig fer visible per a vosaltres, quan la meva òrbita el·líptica em va portar cap al Planeta Terra. Del vostre planeta i, en concret d'una part anomenada Catalunya, tinc bons records i un company especial, cometa com jo, que es diu Comas i Solà, que visqué en un lloc anomenat Vil·la Urània. Jo em dic Pons-Brooks, i vosaltres em coneixeu per "Diable", per la cua de gas que desprecn quan estic a prop del Sol.

Segons he sentit, els astrònoms terrícoles han previst que seré visible per a vosaltres l'abril de 2024 i, donada velocitat amb que els cometes transitem, la visió serà de poca durada. Recordo que un dia d'abril, a Catalunya es celebra una festa única i diferent a totes les celebracions existents en els planetes, cometes i asteroides que formem el sistema solar i que jo conec. A Catalunya, aquest dia, tots els habitants del país surten al carrer sols, en grups o en parelles i, tots i cada un d'ells, porta un objecte a la mà: un llibre o una rosa.

Dins una atmosfera de silenci les persones xiuxiuegen, se senten els somriures com a murmuris i l'oratge que es produeix al fullejar els llibres que s'han col·locat al carrer a l'abast de tothom, sonen com les ones en el mar. Amb aquest sons també s'oloren els perfums de totes les roses que aquest dia s'han ajuntat per donar, amb la seva presència, l'oportunitat que els homes puguin regalar a les dones estimades la rosa més bonica.

Terrícoles de Catalunya, com he dit, els vostres astrònoms han previst que un dia d'abril passaré a prop de vosaltres, ho faré a molta velocitat, tant de bo pugui sentir els vostres sons i olorar els vostres perfums.

Carles Puig Pla

A partir de l'arribada del cometa Halley, el 1986, la Teresa, en Xavier i jo vàrem sentir-nos atrets per tot el que es relacionava amb aquest tipus de cossos celestes. Des que es va convertir en un Centre Cívic, quedàvem sovint a la Vil·la Urània, la que va ser casa i observatori de l'astrònom Josep Comas i Solà; era el lloc idoni, ja que en Comas havia descobert dos cometes des d'aquí. Interessats pel cometa 12P/Pons-Brooks, ens reuníem a la cafeteria japonesa Kasa Hanaka de la Vil·la Urània.

El 21 d'abril del 2024 el cometa arribava al seu periheli, el punt més proper al Sol. L'encarregada, Aya Hanaka, em va saludar, i l'Adrià em va preguntar: el de sempre? Jo vaig assentir amb el cap. Els meus amics m'esperaven asseguts a una taula.

—Avui ho hem de celebrar, arriba al periheli! —va dir la Teresa.

—Demà, el Pont sobre rierols iniciarà el viatge de tornada cap al Cinturó de Kuiper! L'Adrià va portar-me la tassa.

—Aquí tens el teu te genmaicha, Carles! Xavier, qui dius que farà un viatge de tornada?

—No li facis cas —vaig contestar jo—. Parla del cometa Pons-Brooks.

—Jo l'anomeno Pont sobre rierols, perquè Pons ve del llatí, pons – pontis, és a dir, pont, i Brook és rierol en anglès.

—Ell sempre juga amb les paraules! —va fer la Teresa.

—No juguis amb les paraules que amb els cometes no s'hi juga! Mireu!

Els vaig mostrar el llibre que portava: El cometa de Halley de Comas Solà. Vam comentar l'expectació que va causar, en el seu moment, el Halley. L'Adrià i l'Aya Hanaka semblaven interessats. La Teresa recordava que el 1910, la Terra va passar per la cua del cometa Halley i que, abans, es va descobrir cianogen, un gas tòxic, a la cua.

—Flammarion, un astrònom, va afirmar que, quan la Terra passés per la cua, el gas impregnaria l'atmosfera i possiblement s'extingiria tota la vida al planeta —vaig afegir.

—Dit per un astrònom devia produir el pànic, oi? —va preguntar l'Adrià.

—Sí, la gent volia comprar màscares de gas. Es parlava de "píndoles anti-cometa" i fins i tot de "paraigües anti-cometa". Per cert, estem a Kasa Hanaka, i Kasa significa paraigua.

—I què va passar amb això del cianogen?

—El gas era tan difús que la Terra no va patir cap efecte negatiu en travessar la cua.

—Vinga va! Brindem per el... Pont sobre rierols que avui passa pel periheli! Què prenem?

(Continua a la pàgina següent...)

Carles Puig Pla

L'Aya Hanaka va dir que provaríem un sake especial fet per la seva àvia. Era de quan vivia a Karuizawa i l'havia guardat per ocasions extraordinàries. Va marxar. Seguïem parlant animats: la d'ara és la quarta aparició del cometa... es va començar a detectar el 2020... ei, tu! l'any de la pandèmia!... no creureu que... L'Aya Hanaka, duia una safata amb cinc gots:

—Sake! Per celebrar-ho! Ja sabeu: hi ha sake fred i sake calent...

—Com els cometes! Freds lluny del Sol i més calents quan s'hi acosten.

—Doncs brindem per l'àvia de l'Aya Hanaka!

—Pel gel, la pols i el material rocós dels cometes!

—Pel nucli, la coma i la cua del Pons-Brooks!

—Per la coma i el punt i coma!

Mentre brindàvem va haver una sobtada apagada de llum que va retornar d'immediat. L'Adrià va preguntar què era la coma del cometa. Vaig agafar el llibre per ensenyar-li que era el núvol de pols i gas al voltant del nucli. De cop, les lletres van començar a desdibuixar-se i les paraules escrites anaven desapareixent! Les pàgines s'estaven quedant en blanc i només romanien les imatges.

Les paraules del menú que teníem sobre la taula també s'havien esfumat, la informació sobre Comas en una placa a la paret de la cafeteria ja no hi era, les planes del diari que duia en Xavier eren fulls sense cap escrit. Vam mirar els mòbils i tots coincidíem: vèiem les icones però cap lletra, cap paraula, ni en els WhatsApps ni enlloc! Vam quedar glaçats!

Mai havíem sigut tan conscients de la importància de les paraules. Havia estat el cometa? Era casualitat? Havia passat realment? Hauríem d'esperar 71 anys més per poder recuperar les paraules escrites? Tots cinc érem força racionals, però tots, sense excepció, vam pensar en el pas pel periheli... i, potser algú, en els efectes del vell sake de Karuizawa.

Atemorits, vam sortir al carrer a la recerca d'alguna paraula impresa o manuscrita que no hagués desaparegut... jo, encara la busco.

P12: Pons-Brooks

8

Cristina Colson

Querido P12

¡Por empezar, bienvenido!

Estamos todos muy ilusionados con tu próxima visita. La abuela siempre nos contó con mucho entusiasmo la última vez que viniste. Obviamente fue un gran impacto y seguramente lo volverá a ser.

Desde ya si te encontrás en el camino con Princess Leia o Luke Skywalker o hasta si ves al mismísimo Tom Cruise, que anda siempre por ahí haciendo acrobacias y algún día va a terminar con los Jedis, por favor pediles un autógrafo. Espero que puedas sacar muchas fotos para colgar en Instagram y en Facebook(ya te explicaré) Te quería prevenir de que aquí han pasado muchas cosas desde el 1954. Algunas muy buenas como, entre otras, llegar a la Luna en el 69, verdaderamente muy emocionante ver a Neil Amstrong pisarla; el escándalo de Watergate, a consecuencia del cual el Presidente Nixon tuvo que renunciar; la elección de la Señora Margaret Thatcher como Primer Ministro de Inglaterra; el partido de tennis entre Billie Jean King y Bobby Riggs conocido como The Battle of the Sexes; la caída del muro de Berlín en el 89, un hito que dio esperanzas o la elección de Barack Obama en el 2007 que parecía haber marcado un punto de inflexión a pesar que nada cambió desde entonces.

También hubo otras muy malas, pero de esas mejor no hablar porque ya sabes lo que empieza mal termina peor.

En el viaje te aconsejo que no te acerques demasiado al Sol porque está que arde (¡protección solar SPF 100 como mínimo!). Si se presenta la oportunidad, habla con él y decile que últimamente nos está dando muy fuerte. Ya sabemos que los humanos no contribuimos a mejorar la situación, pero si pudiese echarnos un cable se lo agradeceríamos mucho porque aquí los veranos se están poniendo insoportables y los inviernos pasan casi desapercibidos. También explicale que se están haciendo campañas para educar a la gente, pero estas cosas llevan tiempo.

No dejes que ni Saturno ni Júpiter te acosen o te cambien la trayectoria, porque aquí te estamos preparando unos tours como los de Taylor Swift o Shakira para que puedas contarnos tus experiencias durante el viaje celestial. ¡Ya verás que éxito! Es muy pronto todavía para establecer la fecha exacta de tu llegada, pero te aseguro que estaremos muy pendientes de ella para darte la bienvenida que te mereces.

Hasta entonces P12,

Ginoide X44-CC

L'amor tot ho canvia

9

Anna Marsá

Tot va començar quan Estela, una cometa astuta i trapella, es va adonar que els altres cossos celestials no li prestaven gaire atenció. Cada vegada que passava prop d'un planeta la miraven amb indiferència, com si fos només una altra pedra de l'espai. Això va fer que Estela es sentís una mica trista i menyspreada per ser una noia.

Però llavors va tenir una idea brillant: "Enganyaré a l'univers!", va exclamar amb entusiasme.

Va començar amb petits trucs, com canviar lleugerament la seva trajectòria per passar més a prop dels planetes, fent-se notar. Amb cada passada, feia alguna cosa diferent. Enviava senyals de ràdio que semblaven missatges codificats, creant teories de conspiració entre els astrònoms.

Després, canviava de color cada vegada que es feia visible des de la Terra, i els científics es preguntaven si estava experimentant alguna transformació estranya.

Amb el temps, la cometa Estela es va convertir en el tema principal de conversa de tot el sistema solar. Les hipòtesis sobre el que realment podia ser es van multiplicar. Des de la teoria que era una nau espacial alienígena, fins a la creença que portava un missatge dels déus de l'antiguitat.

Ningú va pensar que era una cometa valenta i original que estava fent ballar el cap a l'univers sencer. La gent de la Terra estava obsessionada amb ella. Tanta fama l'obligava a estar constantment pensant i fent coses espectaculars per cridar l'atenció a tot l'univers, i no s'adonava que des de ja feia uns quants anys, el cometa P12 la rondava.

Però una nit el destí va creuar les seves trajectòries i es varen trobar cara a cara. Estela i P12 estaven fets l'un per l'altre. La passió còsmica els va fer entrellaçar-se i recórrer el firmament deixant unes llampades de llum i color espectaculars.

Va decidir tornar a ser una cometa ordinària i deixar d'enganyar l'univers per continuar amb P12 i la història d'amor que l'espai li havia regalat.

No se'n va poder estar i amb un últim truc, va esborrar la confusió i especulació de l'univers. L'Estela, acompanyada del seu amor, va desaparèixer del sistema solar deixant enrere una estela brillant on es podia llegir: "les noies cometes també existeixen".

Graciela del Palacio

No tengo descanso, todo pasa a mi alrededor con una velocidad constante, imparable, repetitiva. Pero mientras, estoy aquí sin saber quien soy y por qué no puedo detener el impulso de mis entrañas heladas. La fría roca helada es mi sustancia y mi esencia. La fría roca helada soy yo.

Una vaporosa actividad anuncia mi presencia, pero los cuerpos celestes no se apartan a mi paso, y los restos sólidos en suspensión que voy dejando tras de mí se pierden en el espacio infinito.

A mi derecha adivino una bola de luz incandescente, la gran fuente de energía que se aleja y se acerca con una cadencia lenta. No tengo memoria del principio, pero reconozco formas, luces, movimientos que se repiten en una secuencia conocida y a la vez olvidada.

Despierto poco a poco de mi gélido sueño y una y otra vez identifico a lo lejos aquella nebulosa, ese planeta etéreo que se rodea de anillos o este pequeño planeta azul casi rozando mi cola. La galaxia me acosa con su amenazante densidad. Ningún cuerpo cambia su trayectoria hasta que choca con otro, como obedeciendo las leyes de una misteriosa carambola. Entonces se rompen las formas, estalla la materia, se desprende energía, y una nueva danza me envuelve y queda atrás. Cambio, transformación y movimiento en el universo que nunca descansa. ¿O quizás soy yo quien nunca se detiene?

Sigo el periplo alrededor de mi estrella. Voy y vengo con la fugacidad de un instante, mientras todo se mueve. Sorteando planetas, satélites, y objetos. Dejando memoria de mi paso con la coma brillante. ¿En qué momento finalizará este largo viaje?

El viaje de Talyta

11

Xeni Rodríguez Laborda

-Moma, esta noche, al mirar por el ventanuco, he visto una estrella muy brillante que antes no estaba. ¿Es una estrella nueva?- pregunta a su madre la pequeña Talyta
-Te lo explicaré cuando, por fin, nuestra nave se ponga en marcha y salgamos al exterior.

-A dónde vamos, ¿seguiremos viendo la estrella nueva?

-La estrella nueva es un cometa, que tiene un nombre muy difícil, se llama 12P/Pons-Brooks pero le llaman Diablo por que los rayos de su cola parecen unos cuernos. lo veremos unos cuantos días mientras da la vuelta alrededor del sol.

-¡Como nosotros!- exclama Talyta muy contenta.

-Es muy diferente. Este cometa tarda 71 años en dar una vuelta alrededor del sol mientras que nosotros solo tardamos un año.

-Moma, ¿de qué están hechos los cometas?

-Principalmente, en su interior están formados por polvo, rocas y hielo

-Si tienen hielo también tendrán agua. Podríamos ir a vivir allí- contesta Talita emocionada mientras se da cuenta de que ya han salido al espacio exterior y mira con tristeza como se va alejando el planeta donde antes estaba su hogar

-Nuestros científicos ya lo han estudiado- explica Moma. -Pero cuando el cometa se acerca al sol el hielo se convierte en gas y se evapora. Además en su interior se producen explosiones que provocan la expulsión de las rocas que se han roto en pequeños trozos.

-¿Nos pueden hacer daño?

-No llegan hasta nosotros, los trozos se quedan flotando alrededor del cometa

-Me da mucha pena que nos tengamos que ir y dejar nuestra casa. ¿Algún día podremos volver?

-No lo sé, le contesta Moma, a todos nos gustaría pero hemos agotado el agua y la necesitamos para vivir. Los científicos nos han explicado que vamos en busca de un planeta de color azul, lo llaman así por que tiene mucha agua.

Talyta se ha cansado de mirar por el ventanuco, ya no ve el cometa

-Moma, ¿donde viven los cometas?

-En un espacio que está muy, muy lejos al que llaman la Nube de Oort

La niña se olvida del cometa mientras fija su atención en el espacio esperando descubrir el planeta azul.

Joan Gascón

Soc el cometa 12P/Pons-Brooks, que s'acosta al vostre planeta cada setanta-un anys després d'un periple còsmic travessant nebuloses i esquivant els resplendors ardents de milers d'estrelles. Només soc un tros de gel i roca embolicat en un mantell de pols i gas. Amb tots els respectes pels meus descobridors, mai m'ha agradat el nom que m'identifica. És massa tècnic, és un nom fred. Prefereixo que em diguin El diable, tal com m'ha batejat l'exuberant imaginació humana. Una denominació que evoca temor i fascinació a parts iguals.

Els vents estel·lars m'empenyen cap a destins misteriosos que em fan meravellar de la majestuosa grandiositat de l'univers. Un d'aquests destins és la vostra llar, en aquesta immensa bola que gira suspesa al voltant del sol. Des de la meva llunyana òrbita, observo la bellesa fràgil dels seus oceans i l'enormitat dels seus continents. Em fascina l'atracció magnètica de la seva presència que m'empeny cap a l'abraçada. El colpidor pressentiment de vida que flueix de la vostra esfera blava se sent a milions de quilòmetres de distància.

Recordo les sensacions de la meva última trobada amb el vostre món l'any 1953. Havíeu patit les més cruels guerres de la vostra història mil·lenària i l'esperança vibrava en l'aire tractant de fer viu el vell somni d'una vida millor. Però aquesta vegada, mentre m'acosto a la meva antiga amiga, la Terra, percebo aires de temor i incertesa sota la brillantor de les llums artificials que adornen la seva superfície. Des de la meva alta posició, observo, amb molta pena, com les fronteres divideixen; veig com, de nou, avancen veloços els genets apocalíptics de la guerra, la fam i la mort acarnissant-se, com sempre, amb els més petits i innocents.

Què heu fet, irresponsables humans, amb la meva estimada Terra? Els seus boscos han minvat, el seu cel està enfosquit per nuvols de contaminació i la seva mar saturada de plàstic i petroli. Recordo amb nostàlgia els dies en què aquest planeta era un lloc amb infinites possibilitats, un paradís indemne, un abríc de vida enmig del despoblat univers. Heu posat la tecnologia al servei del més abjecte egoisme sense adonar-vos que empeníeu el camí de l'extinció, i heu menyspreat les immenses oportunitats ofertes per construir una vida més humana.

Ara em toca acomiadar-me de vosaltres i ho faig amb un sospir melancòlic. Malgrat l'apel·latiu que m'heu posat, no soc un dimoni missatger de desgràcies. Tan sols soc un rodamón espacial, testimoni silenciós de les històries i els secrets dels mons que he conegut en l'immens teatre de l'univers.

(Continua a la pàgina següent...)

Joan Gascón

Vull allunyar-me de la Terra percebent alguna senyal d'esperança enmig de la foscor. Veig els que lluiten per preservar la seva llar, que aixequen la veu en defensa de la justícia. Vull percebre una espurna de solidaritat en el cor humà. Tant de bo, algun dia, la humanitat aconseguixi arribar fins a les estrelles i trobi el seu lloc entre elles. Per part meva, continuaré vagant pel cosmos recordant la meva breu, però eterna, trobada amb el planeta blau, la llar de totes les tragèdies, també de totes les meravelles.

Ens veiem l'any 2095!... espero.

El cometa utòpic

14

Josefina Jou Gelabert

El cometa 12P/Pons-Brooks estava molt emocionat. Faltaven pocs dies perquè la seva trajectòria passés prop de la Terra, que era el seu planeta favorit. Era cert que Mart amb la seva amalgama de vermells era molt cridaner, però no hi havia res tan bell i fascinant com el blau intens de la Terra. Un blau barrejat amb punts verds, grocs, marrons i fins i tot unes pinzellades blanques dels núvols. Era meravellós! Sovint, durant les seves llargues trajectòries, se li feien presents les imatges d'aquell globus multicolor. N'estava enamorat.

Setanta anys enrere, quan hi va passar per última vegada va pensar que en el següent viatge miraria de disminuir la seva velocitat. Volia contemplar durant més temps aquella esfera blava. Però com ho faria? Va donar-hi moltes voltes, de fet, allò de donar voltes era la seva especialitat! Per fi va tenir una idea per alentir el seu pas: en lloc d'anar esquivant mòduls, càpsules, satèl·lits... deixaria que aquestes deixalles espacials xoquessin contra ell, així desaccelerarien el seu pas i podria admirar la Terra uns dies més!

En Sisco estava molt emocionat. Sempre li havien explicat que el dia que va néixer, des del terrat de casa, en la llarga espera nocturna, el pare va albirar un cometa: el 12P/Pons-Brooks! Ara 70 anys després ell mateix podria contemplar el cometa que va marcar el seu naixement. A casa tots estaven preparats, seria el 8 d'abril, el dia de la lluna nova. La seva filla havia agafat els binocles que portava l'àvia quan anava al Liceu, el Lluç i la Laia, els seus nets, s'havien agenciat uns prismàtics i ell tenia un petit telescopi que li havien regalat en el seu aniversari. Tot estava a punt!

El 8 d'abril, el petit cometa havia alentit la seva velocitat. Ja estava molt a prop del seu paisatge estel·lar favorit. Sabia que era el moment de contemplar el seu planeta Oh! Hi havia un problema, el volcà criogènic que el formava estava tan ple de ferralla i andròmines que no li permetien admirar-lo, ni tampoc podia ser admirat, ja que no s'estaven provocant explosions en el seu interior.

A mitjanit tota la família d'en Sisco va pujar al terrat de casa per poder inspeccionar el pas del cometa de l'avi. Començava la cerca! Tots amb el cap enlairat, enfocant aquell cel negre només il·luminat pels milions de puntets de llum que en feien arribar els estels.

(Continua a la pàgina següent...)

El cometa utòpic

15

Josefina Jou Gelabert

—Ja el veig —va dir en Lluç entusiasmada, assenyalant un punt lluminós.

—No, no ho és! No recordes que sempre el veiem! Allò és Júpiter. El nostre cometa ha de brillar molt, a més té una mica de cua —va aclarir la Laia amb autoritat.

La família va seguir mirant i mirant ... Res de res. Va sortir el sol i tots van baixar a casa decebuts.

—Avi, no et preocupis demà ho tornarem a provar —va dir en LLuc agafant amorosament la mà de l'avi.

En 12P/Pons-Brooks va veure que la seva idea no havia estat tan brillant. Tota aquella massa afegida li impedia fer les explosions que el convertien en el petit dimoniet brillant que era. Ara, hauria de pensar com es trauria de sobre totes aquelles rampoines per tornar a ser el de sempre. Segur que trobaria alguna solució. Però com no podia tornar fins d'aquí a molts anys va decidir que de moment seguiria passejant pels somnis d'aquells que el volien contemplar.

L'avi va anar a dormir una mica trist, però en els seus somnis un petit cometa feia trapelleries al seu voltant mentre ell, lleuger com mai, lliscava per l'univers buscant l'estel on devia estar l'àvia.

I si els hi dono un ensurt?

Pere E.

Diuen que sóc gel, pols i roques. Cos celeste sòlid, així em defineixen aquests ignorants del planeta Terra. No saben, no volen saber, que penso i sento. Cada setanta anys i escaig passo prop d'ells. Han definit any al temps que triguen en orbitar el Sol. Els habitants més evolucionats, o això pensen ells, d'aquest maltractat astre són els humans encara que els hi agrada anomenar-se persones. Creuen que aquest darrer mot els hi atorga dignitat. Se senten superiors a la resta d'éssers vius del planeta, animals i vegetals els diuen.

A mi m'han designat 12P, trista identificació. Després han afegit Pons-Brooks, els cognoms de dos humans. Em varen descobrir, cadascú per separat, el 1812 i el 1883. Setanta-un anys de diferència és clar, si no m'hi acosto no saben posar-me nom.

És trist ser un cometa. Una eternitat donant voltes per l'espai, sol i sense amics. De vegades em creuo amb algun conegut, però si m'hi acosto entra en joc una atracció irresistible que en diuen gravetat i que ens portaria a un xoc letal. No podem relacionar-nos ni estimar-nos. Ens esmicolaríem.

Els humans antics ens tenien por. Creien que érem el preludi d'una calamitat. L'encertaven donat que des que algun dels nostres se'ls acostava fins que el deixaven de veure hi havia prou temps com per a que alguna persona o grup patís una desgràcia. Avui encara hi ha babaus que ho creuen, això m'han dit.

Vaig camí de La Terra. No exactament donat que hi passo a milions de quilòmetres, una petita unitat de mesura de longitud terrestre. De vegades penso en prendre'm una estona lliure i donar als terrícoles un ensurt. Fa uns tretze-mil anys un col·lega els hi va canviar el clima. Potser jo ho podria intentar amb un resultat incert. Diuen que els humans estan fent malbé el planeta, encara que no és cert. Estan canviant el seu medi ambient fent-lo inhabitable per a ells. Al planeta tant li fa, sense humans tal vegada se sentiria millor, lliure d'una espècie extractiva i generadora de residus tòxics.

Decididament passaré de llarg, si m'acosto molt puc esclatar en entrar a la seva atmosfera i si la travesso, esquivant tota la brossa espacial, m'esclafaré contra la superfície. M'estimo més seguir acumulant òrbites. Els humans ja s'ho faran. Llàstima que estiguin acabant amb altres formes de vida que no en tenen cap culpa.

A veure que em trobo d'aquí a setanta anys i escaig. Hauran aconseguit revertir la situació?. Ho tenen molt difícil, si més no.

Mariángeles Prat

Lejos quedan las noches de verano en las que, cogido de la mano de mi abuelo, caminábamos por la playa y nos tumbábamos en la arena para contemplar las estrellas a nuestro antojo. Los mejores días eran aquellos en los que la luna nueva dejaba todo el protagonismo a los demás astros. Mi abuelo, que había sido marino, sabía leer el cielo como si fuera un libro abierto. Con paciencia me mostraba Venus, ese astro que parecía más brillante que los demás, pero que no titilaba, o la Osa Menor, con la estrella Polar que señala el norte, y en los cielos del mes de agosto si éramos afortunados, hasta podíamos ver la lluvia de estrellas de las perseidas.

Ha pasado el tiempo y hoy soy yo quien guía a un grupo de niños de ocho años, que me rodean expectantes mientras les explico que hoy, veintitrés de abril, si el cielo permanece despejado, podremos ver pasar el cometa 12P/Pons-Brooks. Son críos inquietos y curiosos que no tardan en bombardearme con preguntas:

—Profe, ¿de qué están hechos los cometas? ¿Pueden chocar contra la Tierra? ¿Es verdad que tienen cola?

Les explico con paciencia que estos astros son restos de la creación de nuestro sistema solar y que son una mezcla de hielo, polvo, rocas y gases. También les digo que sí, que tienen una cola que se forma por el calentamiento de los gases y la acción del viento solar, y añado:

—Y no os preocupéis. El cometa está muy lejos de nuestro planeta y sería muy difícil que chocara con la Tierra.

Los chicos aplauden entusiasmados e impacientes. Aunque estamos en el observatorio astronómico Fabra, esta vez salimos a la explanada exterior que está repleta de hamacas donde nos tumbamos para disfrutar del momento.

El cometa no nos defrauda y nos obsequia con un espectáculo inolvidable. En el aire resuenan las exclamaciones de admiración de los chavales, que despiertan en mí el recuerdo de mi abuelo y de aquellos días en los que el firmamento ya me parecía un mundo misterioso e inabordable.

María Eugenia Vivas Tovar

Las alumnas de primero de bachillerato del instituto Vicent Ferrer, fuimos la semana pasada durante dos días al observatorio de Castelltallat para ver al cometa 12P/Pons-Brooks.

Teníamos que hacer una redacción por parejas para luego leerla en clase.

Nuria y yo (me llamo Violeta) somos muy amigas y la hicimos juntas.

—Voy a leer yo -dije

Estábamos en la torre del observatorio Castelltallat viendo el cometa P12/Pons-Brooks o del Diablo, como se le conoce popularmente por los cuernos que aparenta. Es un cometa cercano a la Tierra y orbita alrededor del Sol.

Cuando el cometa P12/Pons-Brooks pasa cerca del Sol, el hielo que contiene se deshace pasando a gas que se desprende con fuerza arrastrando polvo, formando una gran nube y una cola brillante que el viento solar empuja lejos del Sol.

Este mes de abril después de setenta años, el Diablo pasa muy cerca de la tierra, por eso hemos venido a contemplarlo y estudiarlo.

Nuria y yo lo vimos de las primeras al salir, fuimos detrás del observatorio y comprobamos que la cola del cometa llegaba en forma de rampa hasta la barandilla del edificio.

Miramos con asombro y vimos a unos niños con una especie de casco que nos hacían señas desde el interior para que fuéramos. Subimos a la barandilla, nos cogimos de la mano y con mucho miedo avanzamos despacio por una alfombra brillante.

Cuando entramos, nos pusieron unos cascos como los suyos, nos preguntaron si queríamos dar un paseo por las estrellas

—¡Sí, será muy chulo ya verás! -dijo Nuria tirando de mi mano cuando vio que me resistía.

Subimos muy alto, la Tierra se veía cada vez más pequeña, yo cada vez tenía más miedo, pasamos cerca de la Luna estaba llena de volcanes parecían apagados era todo gris y negro, desde la tierra se ve más bonita, después pasamos por Marte que tenía unos lagos muy grandes de color rojo que brillaban mucho. Vimos otros planetas y muchas estrellas, no se el tiempo que paso pero pensé que era hora de volver y dije

— Tenemos que bajar nos estarán buscando.

Con un abrazo y la promesa de vernos dentro de setenta y un años, nos despedimos de nuestros amigos.

Esta vez la cola del cometa descansó en la torre de la Iglesia, entramos por la ventana de la campana que sin querer la tocamos, sonó.

(Continúa a la página siguiente...)

María Eugenia Vivas Tovar

—¡Allí están, en la torre ¡-dijo alguien desde abajo.

—Nos han descubierto ¿Que vamos hacer? -dijo Nuria viendo cómo todos se dirigían a la iglesia.

—Déjame a mí, diremos que nos hemos dormido, Nuria no podemos contarle a nadie donde hemos estado.

Al terminar de leer todos querían saber si había sido un sueño o había pasado en realidad.

Mercè Sau

Molt bon dia! Soc l'esperit del Cometa 12P/Pons -Brooks, molts no haureu sentit a parlar de mi. Normal. Quan us vaig visitar per darrera vegada encara no havíeu nascut. Altres éreu molt petits. La meva darrera visita va ser l'any 1953, i pel que estic veient a la Terra hi ha hagut molts canvis en aquests 71 anys.

Jo preparo el meu viatge, i m'agrada fixar-me en les novetats que podré veure.

He constatat que darrerament teniu la natura un xic revolucionada. Vosaltres que viviu a l'hemisferi nord, gaudiu d'una gran illa, Islàndia, a la que veig molt més rogenca i amb fumaroles. Vol dir que la vostra activitat volcànica s'ha despertat de la seva letargia. És un fenomen que m'agrada observar; m'agermana a vosaltres ja que jo també faig de tant en tant un espetec, i per això em torno més lluminós i em podeu veure des de casa vostra. Per cert, els que heu observat el darrer eclipsi solar, just en el moment de fosc total, m'heu pogut distingir, ja que he tret el nas per l'horitzó a saludar-vos. No ha estat una llarga estona, soc una mica tímid, malgrat el meu mal nom: dieu que soc "El cometa del diable", per la forma de la meva cua, però ja veieu que no faig cap por.

Estic especialment feliç per les dates en què seré visible des de Catalunya, ja que jo també us podré observar millor a vosaltres i sé que ja esteu preparant la gran diada de Sant Jordi. Des del cel estant, m'agradarà observar l'efervescència del dia, amb el munt de paradetes de llibres i roses a totes les contrades. Els petons amorosos, l'intercanvi de llibres, l'ambient de festa i alegria que es mostraran als carrers i places de les vil·les.

Us envio una especial salutació a tots els Vil·la Uranians que participeu d'aquest repte literari inspirat en la meva visita. Serà un plaer llegir-vos i saber què en penseu de mi. Jo estic molt orgullós de formar part de la vostra aventura.

Salut! I un bon Sant Jordi a tothom!

Algodón y Ventolín

21

Sara Laborda Cotarelo

Érase una vez....

Un cuento.

Algodón era una pequeña nube blanca que cambiaba de forma según soplara el viento. Su mejor amigo era Ventolin, que siempre la acompañaba y jugaba con ella. A los dos les gustaba situarse en el pico más alto de la peña de San Juan y en lo alto de la torre de la Iglesia de Santa María, desde donde divisaban todo el pueblo de Santa Cruz. Les encantaba hacer bromas a los niños y cuando los veían jugar en la plaza, Ventolín empujaba a Algodón, que dejaba caer una fina lluvia sobre sus cabezas. Esa broma la repetían cuando los domingos los vecinos muy arreglados salían de misa, y sobre todo, los días de la fiesta mayor cuando los jóvenes bailaban en la pradera.

En las noches de verano, Ventolín, que era muy curioso, se colaba por los huecos de las ventanas de las casas del pueblo silbando dulces canciones de cuna, mientras en lo alto de la torre, junto el nido de las cigüeñas, Algodón observaba la luna colgada en el cielo, en donde decenas de estrellas fugaces competían en velocidad el día de San Lorenzo.

Algodón siempre se quedaba maravillada por la luz que desprendían las estrellas que por la noche pintaban el cielo con diferentes figuras, por lo que pidió a Ventolin que la subiera hasta ellas. Aquel día se paseó por la constelación de Libra, de Leo, de Tauro, visitó a la Osa Mayor y la Menor y se deslizó por los anillos del planeta Saturno. Saludó a Mercurio y al brillante planeta Venus y descubrió que además de planetas y estrellas, en el firmamento se movían luminosas bolas de hielo, que se desplazaban dentro de una órbita arrastrando enormes colas blancas. Ventolín le explicó que aquellas brillantes bolas se llamaban cometas.

Algodón y Ventolín se paseaban felices por el cielo, hasta que fueron descubiertos por Flu, el cometa malo y envidioso que no quería intrusos dentro de su camino. Flu en un quiebro se salió de su órbita y se dirigió hacia ellos con la intención de destruirlos. Ventolín hizo un enorme esfuerzo y arrastró a Algodón alejándola a toda velocidad del malvado cometa.

Un poco asustados volvieron a la Tierra y como siempre se alojaron en lo alto de la torre de la iglesia de Santa Cruz. Pero lo que entonces no sabían era que el cometa Flu vagaba errante por el firmamento destruyendo todo aquello que encontraba a su paso.

(Continua a la página siguiente...)

Algodón y Ventolín

Sara Laborda Cotarelo

Así, un día de sol radiante, mientras Ventolín se colaba por las rendijas de la torre para airear la iglesia y Algodón hacía sombra a los niños que jugaban en la plaza, vieron a lo lejos al malvado cometa Flu que venía hacia ellos a toda velocidad. Rápidamente Algodón avisó a sus amigos los nubarrones grises para que se juntaran y cubrieran la tierra y Ventolin congregó a todos los vientos para que soplaran en la atmósfera terrestre. Estridentes truenos, descargas eléctricas transformadas en miles de rayos colisionaron con Flu, que se transformó en pequeños fragmentos que quedaron dispersos en el firmamento. Algodón y Ventolín, sin que nadie se enterase, salvaron la Tierra.

Han pasado los años y muchas cigüeñas han emigrado desde el nido de la torre de la iglesia de Santa Cruz desde donde Algodón y Ventolín continúan haciendo sus pequeñas travesuras.

Rafa Chinarro

No he podido olvidarla.

Hace demasiado tiempo desde la primera vez que nos vimos, y después de esa hubo más, cíclicas, con ese ritmo que parecía marcado por una mano desconocida. Nunca he podido olvidarla, no importa las veces que haya pasado a su lado a lo largo de tanto tiempo. Las ganas de volver a ella son las que me empujan hacia delante, con fuerza, dejando tras de mí una estela de ansiedad y fuego.

Pronto la volveré a ver. Ya queda menos.

Giro y giro, atravieso un mundo a ratos negro y a ratos brillante, esquivo objetos que pretenden cambiar mi ruta, mi viaje, pero no lo permito porque quiero sentirla cerca de nuevo, porque cada día que pasa recuerdo sus curvas, sus colores, su aroma que me llega hasta lo más profundo. Corro, veloz, hacia ese final ineludible, pero sé que en ese camino estará ella, también girando. Esperando, o eso quiero.

¿Cuánto tiempo ha pasado? Pienso.

La última vez crucé como un rayo a su lado, tan rápido que no tuve apenas tiempo de decirle nada. Ni siquiera escuché su nombre que gritó en la distancia. Pero esta vez pienso pasar más cerca, todo lo posible, estirar las manos para rozarla, para sentirla, para arañar su superficie con mis uñas ígneas de roca, para llevarme un recuerdo que durará todo ese tiempo que pasará antes de volverla a ver.

¿Cuánto? Pienso.

Tengo que verla, ahora, antes de que los achaques de la edad me hagan girar más lento, tropezando con los objetos a mi alrededor, atascándome en las órbitas de esos gigantes solitarios que no me interesan. Antes de las canas, de las arrugas y de que esta tos de fumador me haga echar los pulmones por la boca y todo se acabe.

Será hoy, pienso, o mañana. Llegaré más cerca que nunca, me pondré de puntillas y acariciaré su curvatura, la abrazaré con mi estela y me engancharé apenas un segundo a su rotación, girando a su alrededor.

Y ella susurrará, suave, en mi oído: Me llamo Tierra.

Ramon González Reverter

- ... però el que va succeir al món dels Genis, oh, senyor, això són figures d'un altre paner. Sí, aquesta ja és una altra història...

L'androide Xahrazad va callar, interrompent l'engrescador relat, amagant així l'inescrutable final. A la vora, un robot-botxí esperava immòbil el veredict del seu amo.

-Un conte sorprenent, fabulós, extraordinari! –va rondinar llavors exultant el ciborg-sultà Shariar Raylew VIII, qui ignorava què era una obra escrita, ni havia sentit parlar d'una diada en la que es regalen llibres i roses, contemplant l'infinit a través de la cúpula diàfana del palau governamental.

El líder suprem hauria desitjat continuar escoltant la història dels Genis, els homes que els havien dissenyat en un passat remot. Però el dia començava a clarejar i calia atendre els assumptes bàsics del reialme a l'estació sideral, que girava a prop del cinturó d'asteroides que existia entre el segon i el quart planeta del sistema solar, on d'antuvi orbitava la Terra. Com a sobirà d'aquell món cibernètic artificial havia d'adoptar mesures per a no cometre els mateixos errors que van provocar el cataclisme que segles enrere va destruir el planeta-mare. Després d'anys d'escoltar nit rere nit aquells fascinants relats no podia evitar sentir cert afecte per Xahrazad. En conseqüència, va ajornar una vegada més l'ordre de desactivar a la seva amantíssima concubina humanoide.

Malgrat el pas del temps, les coses seguien igual. Encara persistien els models discriminatoris que impedièn la igualtat d'oportunitats entre gèneres i dificultaven la paritat entre els homes i les dones, tot i ser d'origen cibernètic.

A fora, a l'espai, el Sol iniciava el seu periple heliocèntric amb rigorosa puntualitat, mitigant el pampallugueig de les estrelles que titil·laven amb idèntic fulgor d'ençà feia eons, d'ençà les albors dels temps.

CENTRE CÍVIC VIL·LA URÀNIA
C/SARAGOSSA, 29
08006
BARCELONA

**Ajuntament de
Barcelona**

**Districte de
Sarrià - Sant Gervasi**